Den 20. maj 2015 blev i sag nr. 87515:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har firmapension i PFA Pension. Han klager over, at selskabet har indsat klausuler for knæ og ryg i forbindelse med forhøjelse af dækningen ved hans forsikring ved tab af erhvervsevne.

Selskabet har anført, at klausulerne er blevet indsat på baggrund af de af klageren afgivne helbredsoplysninger og statistisk materiale fra Videncenter for Helbred og Forsikring.

Det fremgår af sagen, at klageren, der er født i 1960, pr. 1/7 2014 blev omfattet af firmapensionen og ønskede at ændre sin dækning ved tab af erhvervsevne fra 47 % til 80 %. I forbindelse med ændringen skulle klageren afgive helbredsoplysninger, og i helbredserklæring af 4/9 2014 fremgår det bl.a.:

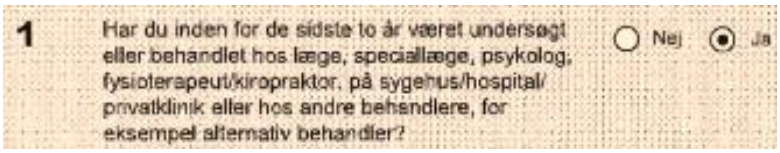

1	Har du inden for de sidste to år været undersøgt eller behandlet hos læge, speciallæge, psykolog, fysioterapeut/kiropraktor, på sygehus/hospital/ privatklinik eller hos andre behandlere, for eksempel alternativ behandler?	○ Nej	◉ Ja

...

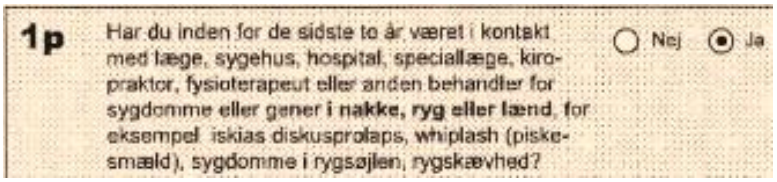

1p	Har du inden for de sidste to år været i kontakt med læge, sygehus, hospital, speciallæge, kiropraktor, fysioterapeut eller anden behandler for sygdomme eller gener **i nakke, ryg eller lænd**, for eksempel iskias diskusprolaps, whiplash (piskesmæld), sygdomme i rygsøjlen, rygskævhed?	○ Nej	◉ Ja

...

2. 87515

Har du haft gener i både ryg og nakke, skal du udfylde spørgsmål om begge dele.

A **Har du eller har du haft gener (smerter/ubehag) fra:**

a. Ryggen eller gener fra ryggen i for eksempel balde, hofte eller ben? ○ Nej ◉ Ja

...

Spørgsmål B-E vedrører ryggen

Hvilke ryggener er der tale om?

B

a. Muskelspændinger/træthed i ryggen, over taljen? ○ Nej ◉ Ja

Hvornår første gang? Måned/år 08/2014

Hvornår sidste gang? Måned/år 08/2014

b. Muskelspændinger/træthed i ryggen, under taljen? ◉ Nej ○ Ja

c. Smerter med udstråling til ben (iskias)? ◉ Nej ○ Ja

d. Diskusprolaps? ◉ Nej ○ Ja

e. Andet? ◉ Nej ○ Ja

C Har du haft **ryggener:**

a. Indenfor det sidste år? ○ Nej ◉ Ja

Hvor mange episoder i alt? Antal 1

b. Fra 1 til og med 3 år siden? ○ Nej ◉ Ja

Hvor mange episoder i alt? Antal 1

c. Fra 4 til og med 7 år siden? ○ Nej ◉ Ja

Hvor mange episoder i alt? Antal 2

d. For mere end 7 år siden? ◉ Nej ○ Ja

D Har du været uarbejdsdygtig på grund af **ryggener?** ◉ Nej ○ Ja

E

a. Er du påvirket af ryggener i det dagligt arbejde? ◉ Nej ○ Ja

b. Har du i forbindelse med ryggener haft brug for smertestillende medicin? ◉ Nej ○ Ja

c. Har du stadig gener fra ryggen? ◉ Nej ○ Ja

F Er du blevet behandlet/undersøgt for **nakke- eller ryggener** hos:

a. Egen læge, speciallæge, kiropraktor, fysioterapeut eller anden behandler? ○ Nej ◉ Ja

...

3. 87515

Hvornår?

☒ Indenfor det sidste år? Hvornår senest? Måned/år 08/2014

☐ Fra 1 til og med 3 år siden?

☐ Fra 4 til og med 7 år siden?

☐ For mere end 7 år siden?

Hvilken behandling? Fik lille hold i lænden, dagen efter jeg skulle gå på krykker, efter menisken op

...

H Vælg den af beskrivelserne, der passer **bedst** til dine **arbejdsforhold**, også selvom beskrivelsen ikke præcist svarer til din situation:

◉ Jeg har stillesiddende arbejde svarende til skrivebordsarbejde

...

1r Har du inden for de sidste to år været i kontakt med læge, sygehus, hospital, speciallæge, kiropraktor, fysioterapeut eller anden behandler for sygdomme eller gener (inklusive gigtlidelser) i knæ? ○ Nej ◉ Ja

...

Har du haft gener i både højre og venstre knæ, skal du svare på spørgsmål for hvert knæ.

A Har du eller har du haft gener (smerter/ubehag) fra:			Hvornår første gang?	Hvornår sidste gang?
a. Højre knæ?	○ Nej	◉ Ja	06/2014	08/2014
b. Venstre knæ?	◉ Nej	○ Ja		

...

Spørgsmålene nedenfor vedrører **højre** knæ

B Er årsagen til knægenerne:			
a. Overbelastning?	◉ Nej	○ Ja	
b. Sportsskade?	◉ Nej	○ Ja	
c. Slidgigt (artrose)?	◉ Nej	○ Ja	
d. Anden gigtlidelse?	◉ Nej	○ Ja	
e. Andet/ved ikke?	○ Nej	◉ Ja	Hvilken? Almindelig skade Menisken revnet

C Har du haft knægener:			Dagligt	Ugentligt
a. Indenfor den sidste måned?	○ Nej	◉ Ja	○	◉

...

D Har du eller har du haft:				
a. Nedsat bevægelighed?	◉ Nej	○ Ja		
b. Hævelse af knæled?	○ Nej	◉ Ja	Hvornår sidst?	Måned/år 08/2014

4. 87515

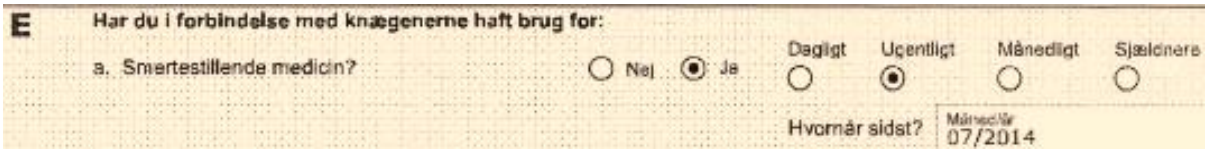
E Har du i forbindelse med knægenerne haft brug for:
a. Smertestillende medicin? Nej Ja
Dagligt Ugentligt Månedligt Sjældnere
Hvornår sidst? Måned/år 07/2014

...

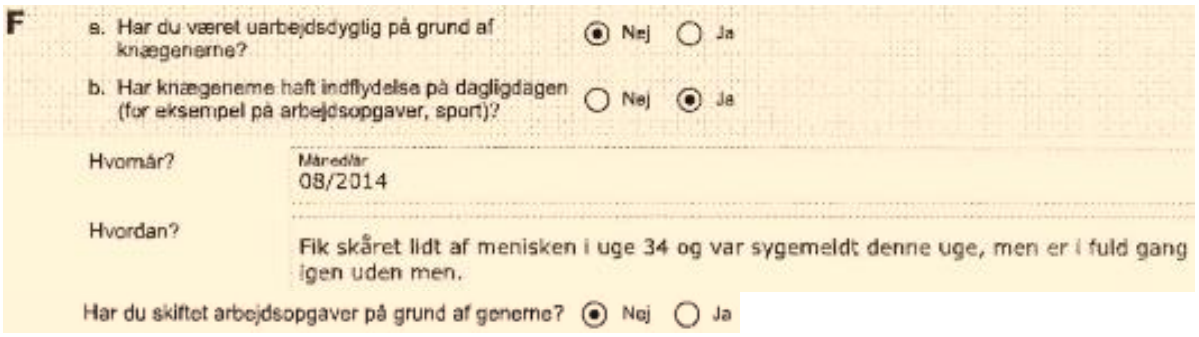
F
a. Har du været uarbejdsdygtig på grund af knægenerne? Nej Ja
b. Har knægenerne haft indflydelse på dagligdagen (for eksempel på arbejdsopgaver, sport)? Nej Ja
Hvornår? Måned/år 08/2014
Hvordan? Fik skåret lidt af menisken i uge 34 og var sygemeldt denne uge, men er i fuld gang igen uden men.
Har du skiftet arbejdsopgaver på grund af generne? Nej Ja

...

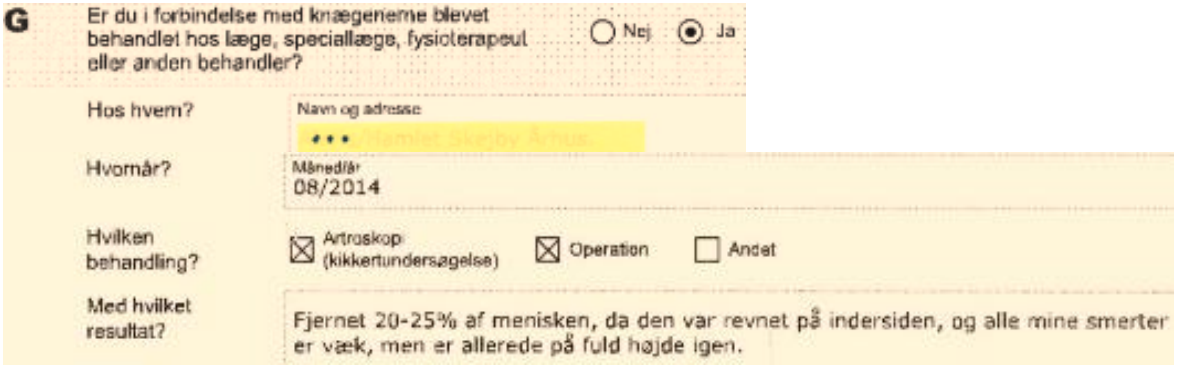
G Er du i forbindelse med knægenerne blevet behandlet hos læge, speciallæge, fysioterapeut eller anden behandler? Nej Ja
Hos hvem? Navn og adresse [redacted]
Hvornår? Måned/år 08/2014
Hvilken behandling? Artroskopi (kikkertundersøgelse) Operation Andet
Med hvilket resultat? Fjernet 20-25% af menisken, da den var revnet på indersiden, og alle mine smerter er væk, men er allerede på fuld højde igen.

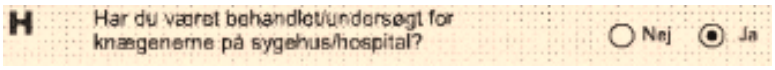
H Har du været behandlet/undersøgt for knægenerne på sygehus/hospital? Nej Ja

...

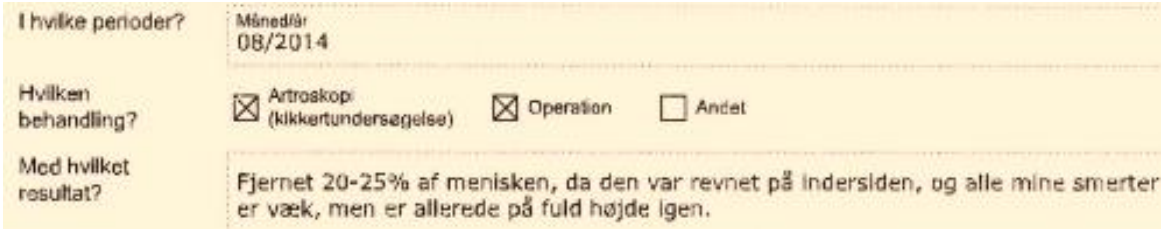
I hvilke perioder? Måned/år 08/2014
Hvilken behandling? Artroskopi (kikkertundersøgelse) Operation Andet
Med hvilket resultat? Fjernet 20-25% af menisken, da den var revnet på indersiden, og alle mine smerter er væk, men er allerede på fuld højde igen.

I brev af 7/10 2014 til klageren oplyste selskabet bl.a.:

"Vi kan tilbyde dig at ændre dækningen ved nedsat erhvervsevne med forbehold. Det betyder, at du ikke er dækket, hvis din erhvervsevne bliver nedsat på grund af:

- en lidelse i bryst- eller lænderygsøjlen med tilhørende muskelgrupper eller symptomer stammende herfra i bækken eller ben.

- en lidelse i knæet.

...

Hvorfor får du forbehold?

Din ordning er oprettet sådan, at muligheden for at få ændringen afhænger af din helbredsrisiko. For at vurdere din helbredsrisiko har vi taget udgangspunkt i Videncenter for Helbred

og Forsikrings retningslinjer. Når vi tilbyder dig ændringen med forbehold, skyldes det derfor, at knægener og ryggener ifølge Videncenter for Helbred og Forsikrings statistiske oplysninger giver en forhøjet helbredsrisiko.

Du skal vide, at der som sagt er tale om en generel og statistisk vurdering, som man i forsikringsbranchen altid lægger til grund for en accept, et forbehold eller et afslag. Når vi baserer vores afgørelser på statistisk materiale, er det for at sikre alle kunder en ens og uvildig behandling.
...
Du har mulighed for en ny vurdering
Vi vil gerne vurdere dit helbred igen. Ønsker du en ny vurdering af dit helbred, kan du kontakte os igen, når du i 1 år har været symptomfri i forhold til dit højre knæ - altså tidligst efter 1. september 2015 og/eller når du i 3 år har været symptomfri i forhold til ryggen - altså tidligst september 2017."

Klageren fremsendte sine bemærkninger af 17/10 2014 til selskabet, og han har bl.a. anført:

"Jeg kan ikke acceptere Jeres forbehold, især på forbeholdet omkring ryggen, da jeg ikke har problemer med ryggen. Mit knæ er på 95 % af hvad det var før jeg blev opereret og er allerede i gang med at løbe igen. Jeg vil af med disse forbehold, og beder jer hermed om, at undersøge mig hos en læge."

Ved brev af 15/12 2014 fastholdt selskabet klausulerne, idet det bl.a. fremgår:

"Forbeholdene er givet ud fra en statistisk vurdering
PFA Pension kan tilbyde dig en forsikring ved tab af erhvervsevne på i alt 80 procent af din løn. Forbeholdet for lidelser i bryst- eller lænderygsøjlen samt forbeholdet for lidelser i knæet gælder for de 33 procents forhøjelse.

Dine ryg- og knægener giver ifølge Videncenter for Helbred & Forsikring en forøget risiko for nedsat erhvervsevne i en periode. Derfor har du fået tilbud om at få forhøjelsen af forsikringen ved tab af erhvervsevne med forbehold. Til orientering er forbeholdenes ordlyd formuleret af Videncenter for Helbred og Forsikring.

PFA Pension arbejder ligesom de fleste andre pensionsselskaber ud fra retningslinjerne fra Videncenter for Helbred & Forsikring. Du har derfor ret i, at din sag ikke er individuelt vurderet af en læge. Det er en statistisk vurdering og den måde, som branchen arbejder på."

I klageskema af 8/1 2015 til nævnet har klageren bl.a. gjort gældende:

"**Sagsfremstilling**
Supplerende redegørelse kan evt. vedhæftes som bilag.

PFA har solgt mig en forhøjelse af dækning ved tab af erhvervsevne, fra 47% til 80% af min løn. Jeg skulle så lige udfylde et skema om mit helbred, og da jeg er ærlig skrev jeg at jeg havde været ved kiropraktor for at få løsnet min ryg som havde sat sig fast. De få gange jeg har været ved kiropraktor har det som regel været når jeg har trænet op til ½ Ironmann, hel Ironmann gennemførte 2012, eller marathon, for så har kroppen godt af at blive løsnet. Jeg har også fået opereret min menisken i august 2014. Nu vil selskabet så ikke hæve min dækning på mit knæ før august 2015 og de vil ikke hæve min dækning på bryst og lænde-

rygsøjlen, før om 3 år uden kiropraktor behandling. Jeg syntes det er helt urimeligt, da det beror på statistikker, og jeg er ikke en del af en statistik de har jo aldrig set eller undersøgt mig.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
Jeg vil have PFA til at hæve min dækning af tab af erhvervsevne til de 80%. De kan ikke vurdere min tilstand ud fra statistikker. For øjeblikket ligger jeg og træner 7 -10 gange pr. uge dvs. jeg cykler, løber, styrketræner, træner ryg hver dag, for at gøre den stærk, og er ved at træne op til Cykelløb ... - ... til okt. 2015. Dvs. jeg syntes ikke jeg fejler noget og hvis PFA vil fastholde deres nedsættelser af dækning, må de lave en lægelig undersøgelse af mig, som der kan vurderes ud fra og ikke en statistik som de køber hos Videncenter for Helbred og Forsikring."

Selskabet har i brev af 22/1 2015 til nævnet bl.a. anført:

"**PFA Pensions begrundelse for at fastholde afgørelsen**
Når PFA Pension skal påtage sig en forsikringsrisiko, skal risikoen først afdækkes. Ved forhøjelse af en PFA Erhvervsevne forsikring gøres dette i praksis ved, at forsikrede afleverer helbredsoplysninger, jf. pensionsvilkårene punkt 3.1, 5. afsnit (Bilag B).

Ved vurdering af forsikringsrisikoen anvender PFA Pension statistisk materiale udarbejdet af Videncenter for Helbred & Forsikring (HEFO). Den forsikringsmæssige risiko afdækkes ved at sammenholde de helbredsoplysninger, som vi har modtaget fra forsikrede, evt. i kombination med indhentede lægejournaler, med de statistiske oplysninger fra HEFO. PFA Pension foranstalter kun i helt særlige tilfælde (ekstraordinære store forsikringsrisici) personlige lægeundersøgelser.

Vurderingen af forsikringsrisikoen foretages i PFA Pensions antagelsesafdeling, med specialuddannet personale. Til afdelingen er også tilknyttet lægekonsulenter.

Den beskrevne fremgangsmåde er ens med fremgangsmåden i de fleste øvrige pensionsselskaber. De overordnede regler for anvendelse af helbredsoplysninger indgår derudover i det tekniske grundlag.

Forsikrede har konkret fået tilbud med rygklausul, men med mulighed for at få fjernet rygklausulen efter 3 års symptomfrihed, på følgende grundlag:

- Forsikrede har i helbredserklæringen oplyst om fire tilfælde af ryggener, hvoraf to tilfælde ligger indenfor de seneste 3 år
- Ifølge tabeloplysningerne fra HEFO udløser dette vurderingen '13-14', som udløser rygklausul 'A1/A3' (Bilag H, side 1). Rygklausulen 'A3' er forklaret i Bilag H, side 2.
- Ifølge tabeloplysningerne fra HEFO vil 3 års symptomfrihed medføre bedømmelsen '12' - fra dette tidspunkt kan rygklausulen hæves

Forsikrede har konkret fået tilbud om knæklausul, men med mulighed for at få fjernet rygklausulen efter 1 års symptomfrihed, på følgende grundlag:

- Forsikrede har i helbredserklæringen oplyst om en meniskoperation i august 2014
- Ifølge tabeloplysningerne fra HEFO udløser dette vurderingen 'OPS' (forkortelse for Opsat), som udløser knæklausul 'B' (Bilag I, side 1). Hvad der forståes ved 'OPS' er forklaret i Bilag I, side 2. Knæklausulen 'B' er forklaret i Bilag I, side 3

- Ifølge tabeloplysningerne fra HEFO vil 1 års symptomfrihed medføre bedømmelsen 'I1-I2' - fra dette tidspunkt kan knæklausulen hæves

Det bemærkes, at vi har afgjort forsikredes anmodning om forhøjelse af PFA Erhvervsevne forsikringen ud fra de af forsikrede afgivne helbredsoplysninger, idet disse er tilstrækkelige til at kunne vurdere forsikringsrisikoen ud fra de statistiske oplysninger fra HEFO. Det har ikke været nødvendigt at indhente lægejournaler mv. Sagen har været forelagt lægekonsulent til kontrol.

Konklusion
PFA Pension fastholder, at selskabet er berettiget til at vurdere forøgede forsikringsrisici efter statistiske oplysninger tilvejebragt via HEFO, og at selskabets afgørelse om anvendelse af ryg- og knæklausuler er korrekt i henhold til afgivne helbredsoplysninger."

Nævnet er blevet forelagt de tabeloplysninger fra Videncenter for Helbred og Pension, som selskabet har henvist til.

Nævnet udtaler

Sagen vedrører spørgsmålet, om selskabet på baggrund af klagerens helbredserklæring er berettiget til at indsætte klausuler for knæ og ryg i forbindelse med forhøjelse af klagerens dækning ved tab af erhvervsevne.

Klageren har i helbredserklæring af 4/9 2014 bl.a. oplyst, at han i august 2014 er blevet opereret for en beskadiget menisk, og at han har været til kiropraktor grundet hold i ryggen.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet ikke grundlag for at pålægge selskabet at foretage en anden risikobedømmelse. Nævnet kan i denne forbindelse ikke pålægge selskabet at tilsidesætte det foreliggende statistiske materiale og indhente en speciallægeerklæring. Nævnet kan herefter ikke kritisere, at selskabet har indsat klausuler som sket.

8. 87515

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
Formand